LM-sak 8-19 Strategisk plan 2020-2025

Innledning

Hovedstyret legger frem for landsmøtet et forslag om en ny strategisk plan for perioden 2020-2025, da gjeldende strategisk plan for 2014-2019 (vedlegg 1) utløper. Hovedstyrets forslag bygger på hovedinnholdet i gjeldene strategisk plan, da hovedstyret har vurdert at det ikke er behov for omfattende endringer i planens struktur og innhold. Hovedstyret ser derimot behov for at de strategiske grepene justeres og tilpasses.

Hovedstyret startet sitt arbeid med en prosessplan for revisjonsarbeidet av strategisk plan i sak 10-17 og vedtok følgende:

«Hovedstyret ber generalsekretæren legge til rette for at hovedstyret starter sin diskusjon om strategisk plan for perioden 2020-2025. På bakgrunn av grundige diskusjoner i hovedstyret vedtar hovedstyret et utkast til strategisk plan som diskuteres med fylkeslederne og arbeidslivsutvalget. Hovedstyrets forslag til strategisk plan for perioden 2020-2025 legges frem for landsmøtet i 2019.»

Bakgrunn

Arbeidet med gjeldende strategisk plan sprang ut av diskusjonene på det politiske verkstedet som ble arrangert i forbindelse med landsmøtet 2011. Med bakgrunn i dette vedtok hovedstyret i sak 10-12 å nedsette en arbeidsgruppe for perioden 2012-2013, som skulle utarbeide en *ny, grunnleggende og langsiktig strategi* for Samfunnsviterne. Strategien skulle omfatte en tydelig visjon, verdier og strategier for foreningen.

Det ble som et ledd i dette arbeidet også utarbeidet en rekke undersøkelser, rapporter og analyser. Dette bakgrunnsmaterialet har i inneværende periode, sammen med gjeldende strategi og ny statistikk om foreningens medlemmer samt humanister og samfunnsvitere generelt i arbeidslivet, dannet et grunnlag for hovedstyrets revisjon av gjeldende strategiske plan.

Fylkesledermøtet i august 2017 ga sin tilslutning til den skisserte prosessen og kom også med innspill til hovedstyrets videre arbeid, gjengitt i referatet fra fylkesledermøtet.

Hovedstyret gjennomførte i januar 2018 en strategisamling hvor gjeldende strategisk plan ble evaluert og en foreløpig skisse til ny strategisk plan ble utarbeidet. Hovedstyret har i store trekk vært fornøyd med gjeldende strategisk plan og har brukt planen aktivt. Hovedstyret vurderte at målene i strategisk plan for 2014-2019 har vært gode og at disse derfor bør være førende for strategisk plan for perioden 2020-2025. Hovedstyret vurderte imidlertid at overordnet strategisk mål bør endres, men at en revidert strategisk plan også bør inneholde et vekstmål. I en fagforening er medlemsvekst viktig, da antall medlemmer har betydning for foreningens posisjon og påvirkningsmulighet.

Hovedstyret vedtok i sak 8-18 en endelig prosess for hvordan revidert skisse til ny strategisk plan skulle forankres i organisasjonen, med følgende punkter:

- Hovedstyret legger fram vedtatte skisse til ny strategisk plan til drøfting for innspill og tilbakemelding på felles samling for fylkeslederne og arbeidslivsutvalget 12.-13. april 2018.
- Hovedstyret vedtar forslag til revidert strategisk plan på sitt møte i oktober 2018.
- Hovedstyret legger forslaget til revidert strategisk plan fram for landsmøtet 2019.

På bakgrunn av føringer gitt av fylkeslederne og arbeidslivsutvalget på samlingen i april 2018, oppsummert i sak 66-18, samt drøftinger vedrørende endelig utkast i hovedstyrets møte i september 2018, ble endelig forslag til revidert strategisk plan vedtatt av hovedstyret i oktober 2018, sak 69-18.

Føringer

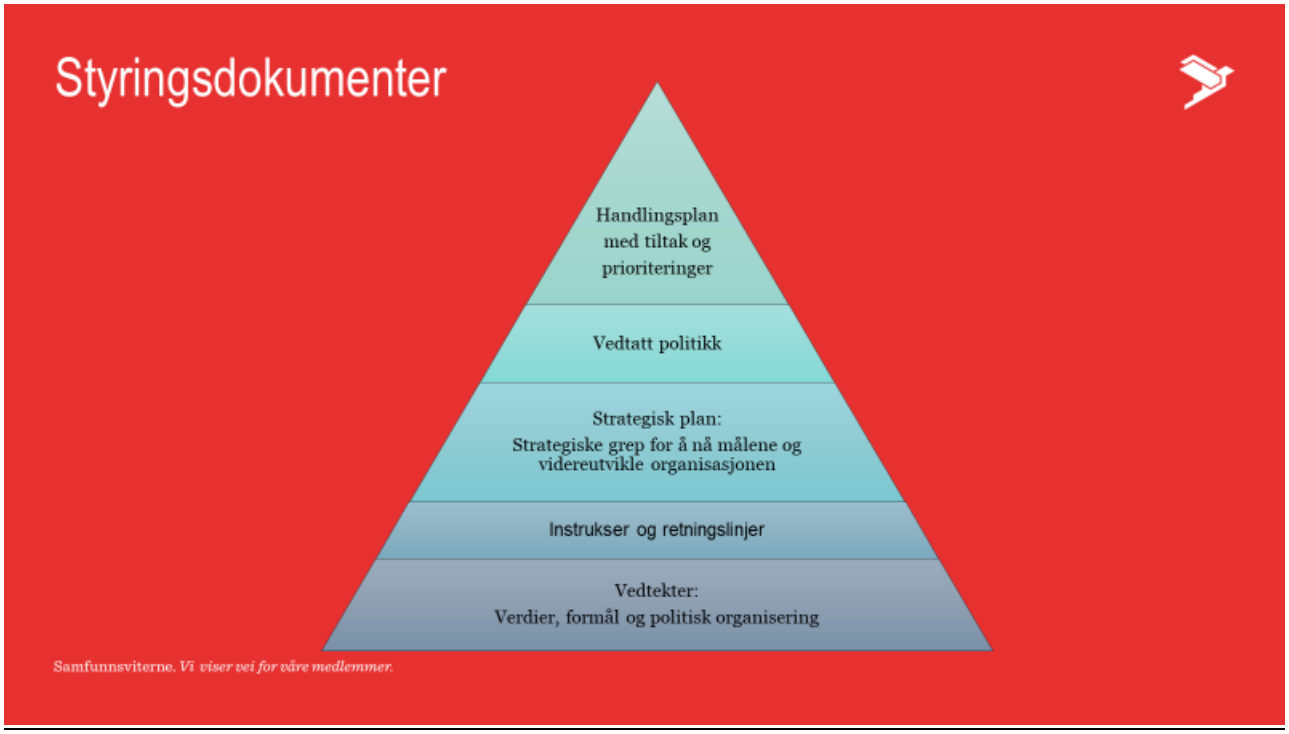
Den strategiske planen er et sentralt styringsdokument for foreningen. Styringsdokumenters anvendbarhet for drift og styring på alle nivåer avhenger av at de er tydelige og overordnede, med en klar retning og en egenart.

Vedtektenes § 1 Formål og verdigrunnlag er også førende for forslaget til revidert strategisk plan:

Vedtektenes § 1 Formål og verdigrunnlag:

Samfunnsviterne har til formål å arbeide for å bedre medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår, og å fremme medlemmenes økonomiske og faglige interesser.
Samfunnsviterne skal bidra til demokrati, ytringsfrihet og rettssikkerhet.
Samfunnsviterne skal bidra til verdiskapning, innovasjon og bærekraftig utvikling, hvor samfunnshensyn som miljø, arbeidstakerrettigheter, likestilling og mangfold, helse og velferd, global rettferdighet og sosial sikkerhet ivaretas.
Samfunnsviterne skal i all aktivitet være etisk reflektert og fatte beslutninger som tåler offentlig oppmerksomhet.
Samfunnsviterne er partipolitisk uavhengig og tilsluttet Akademikerne.

For øvrig vises det til Samfunnsviternes øvrige styringsdokumenter som vist i skissen nedenfor.

Grunnlagsmaterialet for revisjonen:
I forbindelse med organisasjonsutvalgets arbeid i inneværende periode, gjennomførte Rambøll en spørreundersøkelse høsten 2017 blant medlemmer og tillitsvalgte om opplevde og framtidige behov. Resultatene fra denne undersøkelsen viser blant annet at:

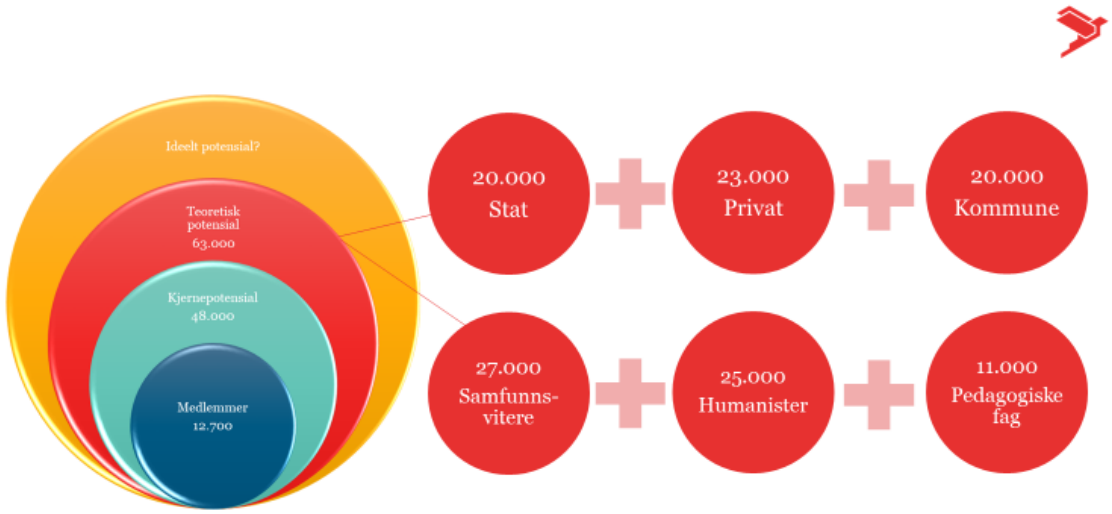
- Medlemmene mener at formell bistand og lønnsstatistikk er de to viktigste medlemstilbudene.
- Medlemmene viser god interesse for deltagelse på digitale kurs og «live streaming» av seminarer og samlinger.
- Medlemmene mener at foreningen har et potensial for forbedring med hensyn til opplevd synlighet og aktivitet.
- Et overveiende flertall mener at formell bistand og politisk påvirkningsarbeid for rammebetingelser vurderes som veldig viktige oppgaver for foreningen.
- Tillitsvalgte mener at tilbudet om kurs og opplæring er godt dekket.
- Tillitsvalgte mener at det er behov for bedre tilrettelegging for nettverksbygging og nettverk for tillitsvalgte i egen sektor.
- Studentmedlemmene vektlegger sikkerheten ved å være organisert som den viktigste årsaken til organisering.
- Studentene mener politisk påvirkningsarbeid for rammebetingelser, synliggjøring av fagenes betydning og bistand er de viktigste oppgavene for samfunnsviterne.
- Tilstedeværelse på studiestedene, tydeligere samfunnsrolle og tydelig studentpolitikk er sentralt for å være relevant for studenter.
- Studentmedlemmene vektlegger veiledning om lønnsnivå, arbeidskontrakt, karriereveiledning, særlige tilbud til arbeidsledige, samt prisen på medlemskapet som de viktigste faktor for fortsatt medlemskap.
- Studentmedlemmene viser stor interesse for deltagelse på digitale arenaer.

Se vedlegg 2, som viser undersøkelsen i sin helhet.

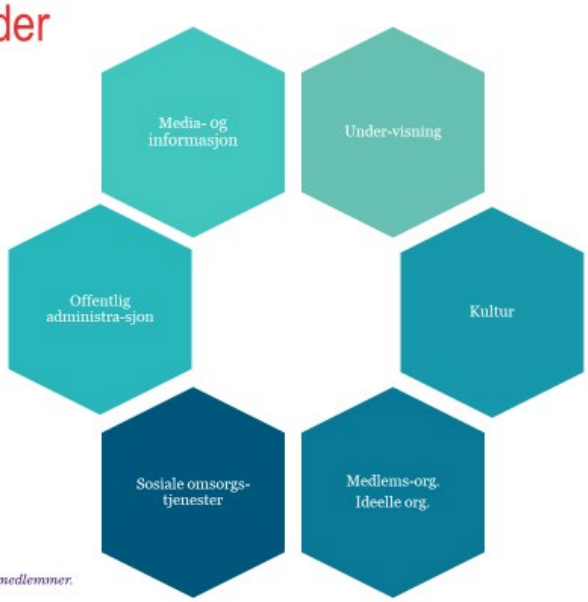
Det er også utarbeidet en oppdatert oversikt over medlemsmassen og medlemspotensialet i de ulike sektorene. Oversikten viser at foreningen har et medlemspotensiale totalt sett på ca. 60 000 medlemmer. Imidlertid vil et realistisk potensial være noe lavere, antageligvis ca. 40 000 medlemmer. Oversikten viser også at Samfunnsviterne har medlemmer innenfor følgende arbeidsområder:

- Media og informasjon
- Offentlig administrasjon
- Sosiale omsorgstjenester
- Medlemsorganisasjoner / Ideelle organisasjoner
- Kultur
- Undervisning

Statistikken viser også at medlemspotensialet er noe større innenfor samfunnsvitenskapelige fag enn innenfor humaniora. Når det gjelder sektor, viser resultatene at foreningen fortsatt har størst potensial innenfor privat sektor og offentlige foretak, dernest innenfor fylkeskommunal og kommunal forvaltning. Der vi i størst grad allerede har tatt ut vårt potensial, er i statlig sektor.

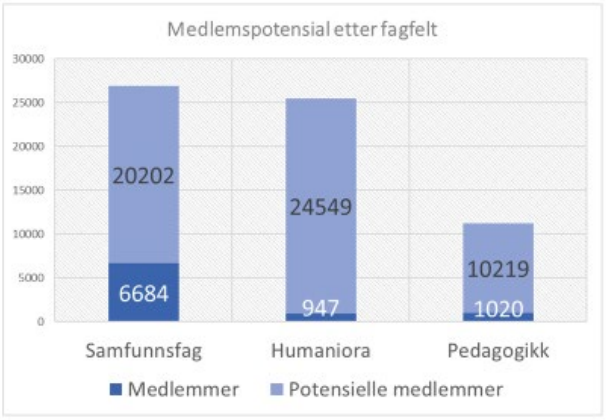

Arbeidsområder

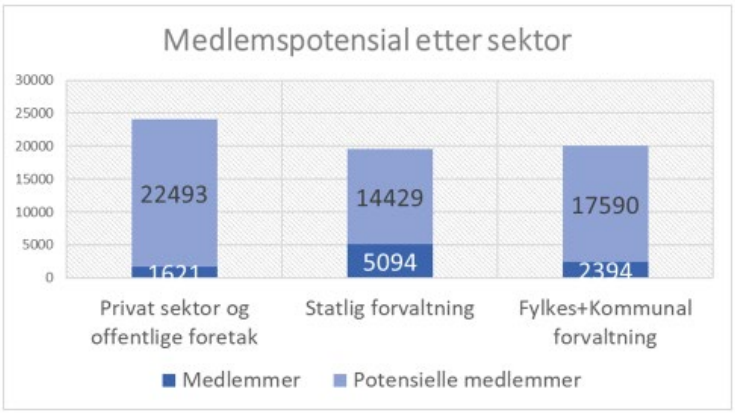
Samfunnsviterne. *Vi viser vei for våre medlemmer.*

Medlemspotensial etter fagfelt

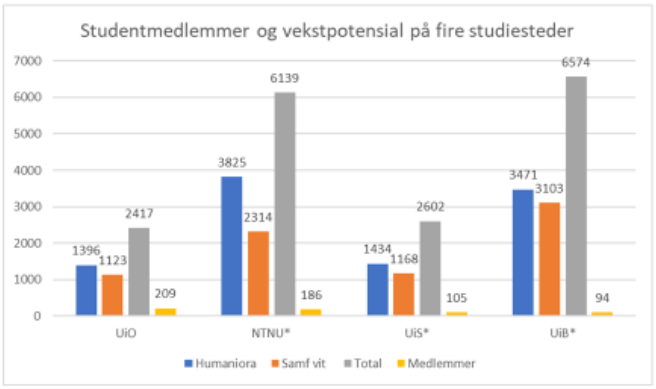
Samfunnsviterne. *Vi viser vei for våre medlemmer.*

Medlemspotensial etter sektor

Samfunnsviterne. *Vi viser vei for våre medlemmer.*

Medlemspotensial studenter ved fire studiesteder

Samfunnsviterne. *Vi viser vei for våre medlemmer.*

Vurderinger

Hovedstyret mener at strategisk plan bør være et dokument som er lett å huske, og ikke minst lett å diskutere ut ifra. Det bør være et dokument som er kort og konsist, slik at det kan benyttes både av sekretariatet og tillitsvalgte i internt og eksternt arbeid, eksempelvis ved medlemsrekruttering, opplæring av tillitsvalgte, mv. Strategisk plan må vise hva vi står for. Det er fortsatt viktig å arbeide for økt synlighet, både med tanke på arbeidet med lønns- og arbeidsvilkår og det fagforeningspolitiske påvirkningsarbeidet. Medlemsundersøkelsen bekrefter også at det er denne prioriteringen våre medlemmer ønsker.

Hovedstyret vurderer også at de ulike sektorene ikke bør prioriteres opp imot hverandre i forslaget til strategisk plan. Alle sektorene bør være satsingsområder. Det er også viktig med en fortsatt satsing på verving og rekruttering av studenter.

Det synes å være en samstemt oppfatning i foreningen om at det er behov for å *endre det strategiske målet*. Målet i gjeldende strategiske plan var tenkt som et helt konkret vekstmål basert på en framskriving av den veksten som forelå da planen ble utarbeidet. Etter hvert har dette målet blitt oppfattet mer som en visjon om vekst, og det er i tillegg en tendens til å feiltolke det strategiske målet som *foreningens formål*. Hovedstyret vurderer at dette er uheldig.

Ut over dette, opprettholder hovedstyret sin tidligere vurdering av at det ikke er behov for omfattende endringer i planens struktur eller innhold, men at det bør foretas mindre justeringer. De strategiske grepene må også justeres og tilpasses.

Vurderingen ovenfor er også framført i drøftingene på felles samling for hovedstyret, fylkeslederne og arbeidslivsutvalget i april 2018. Hovedstyret oppfatter at det er bred enighet i organisasjonen om at en skal videreføre intensjonen med gjeldende strategisk plan; *at den skal være enkel, tydelig og vise hva organisasjonen vil arbeide for*.

Fokus på identitet, synlighet, lønns- og arbeidsvilkår, samt fagenes betydning er fortsatt ivaretatt. I tillegg foreslår hovedstyret et nytt strategisk grep som fokuser på å styrke foreningens forhandlingsposisjon gjennom fortsatt medlemsvekst og medlemstilfredshet. Dette med utgangspunkt i at fagforeningsgraden er synkende og med tanke på eventuelle konsekvenser dette har for den norske modellen. Hovedstyret vurderer det som uhensiktsmessig å nummerere de strategiske grepene, da de ikke skal prioriteres opp imot hverandre.

Hovedstyret vurderer også at det er viktig å videreføre foreningens *posisjon,* Retningsviseren, i gjeldende strategi, men i en forenklet form og uten at ordet «Retningsviseren» benyttes i selve strategien. Ny posisjon vil derfor være: *Vi viser vei for våre medlemmer.*

Begrunnelsen for å videreføre dette, er at foreningens logo er sterkt knyttet til den gjeldende posisjonen. I forbindelse med hovedstyrets vedtak av ny logo (sak 12-15) ble det også vedtatt at logoen skal hete «Retningsviseren». Det ble i den forbindelse utarbeidet en historie/et narrativ om logoen:

Historien om Retningsviseren - Samfunnsviternes logo

Samfunnsviterne viser alltid vei for våre medlemmer – vi er retningsviseren deres. Symbolet i logoen, retningsviseren vår, representerer denne posisjonen og rollen vi har påtatt oss.

Symbolet er i tråd med foreningens mål, verdier og egenskaper – det reflekterer oppdrift og fremdrift. Det har en eleverende bevegelse som signaliserer foreningens ambisjoner for vekst og innflytelse i arbeidsliv og samfunnsutvikling. Retningsviseren symboliserer lederskap, overblikk og perspektiv.

Retningsviseren vår er stolt og energisk. Den positive holdningen viser hvilken plass foreningen og dens representanter skal ha både lokalt og sentralt. Våre representanter opptrer med stolthet, fungerer som retningsvisere og er ambisiøse på vegne av medlemmene.

Setningen «Vi viser vei for våre medlemmer» benyttes i markedsføringen av foreningen, og det vurderes derfor som hensiktsmessig og av stor betydning at posisjonen videreføres med utgangspunkt i dette.

I likhet med gjeldende strategisk plan vurderer hovedstyret at revidert forslag til strategisk plan ligger innenfor rammene av Samfunnsviternes formålsparagraf, samt Akademikernes mål og politikk. Det reviderte forslaget til ny strategisk plan er en videreføring av ambisjonsnivået for gjeldende strategisk plan med ambisiøse, men oppnåelige mål. Målene angir også tydelige prioriteringer. Forslaget gir også en tydelig retning for foreningens arbeid de neste årene, samtidig som revidert plan har et fundament som viderefører arbeidet med både lønns- og arbeidsvilkår og det fagpolitiske arbeidet.

Ny strategisk plan foreslås å gjelde for perioden 2020-2025, i tråd med tilbakemeldinger fra foreningens rådgivende organ om at det er hensiktsmessig at planen har en varighet over to landsmøteperioder. Dette gir rom for et mer langsiktig arbeid og nødvendig kontinuitet i arbeidet med å videreutvikle og styrke foreningen, slik at den til enhver tid er mest mulig relevant for våre medlemmer og tillitsvalgte.

Hovedstyret foreslår at det legges opp til en underveisvurdering av ny strategisk plan. Denne underveisvurderingen gjennomføres som en drøfting av den strategiske planen med foreningens rådgivende organ mot slutten av hver periode. Kommer det i disse drøftingene fram elementer av betydning, pålegges hovedstyret å legge dette fram for landsmøtet. Hovedstyret vurderer det som viktig at landsmøtet i sammenheng med ny strategisk plan diskuterer prioriterte satsingsområder. Satsingsområder som skal legge føringer for utarbeidelsen av hovedstyrets handlingsplan. Landsmøtets diskusjon om prioriterte satsingsområder er også et ledd i realiseringen av strategisk plan for kommende styreperiode.

Hovedstyret ber derfor landsmøtet diskutere og vedta overordnede satsingsområder og prioriterte oppgaver for perioden 2020 – 2022 som et ledd i realiseringen av strategisk plan. Hovedstyret legger derfor fram et forslag til fire satsingsområder for perioden 2020-2022 i LM-sak 10-19.

Hovedstyrets forslag til strategisk plan for 2020-2025

Hovedstyret har utarbeidet følgende forslag til strategisk plan for 2020-2025:

Strategisk plan 2020-2025

Visjon – Hva vil vi strekke oss etter?
Samfunnsviterne er det naturlige valget for alle samfunnsvitere og humanister.

Hvorfor er vi til, hva er formålet?
Vi er medlemmenes viktigste medspiller og legger premisser for samfunns- og arbeidsliv.

Hvordan vil vi bli oppfattet?
Vi viser vei for våre medlemmer.

Strategiske grep
Vi skal:

- være synlige og tilstede på arbeidsplassene og i samfunnsdebatten

- ta et tydelig samfunnsansvar og synliggjøre fagenes betydning for oppgaveløsningen i samfunnet
- styrke vår forhandlingsposisjon gjennom fortsatt medlemsvekst
- tilpasse medlemstilbudene for økt relevans og medlemstilfredshet

Hovedstyrets forslag til vedtak:

Landsmøtet vedtar følgende strategisk plan for perioden 2020-2025

Vedlegg:
Vedlegg 1: Gjeldende strategisk plan
Vedlegg 2: Medlemsundersøkelsen gjennomført av Rambøll høsten 2017